

REFERAT

Tema for møte: Plandataforum

Dato: 3. juni 2022, kl. 9:00 – 12:00, på Teams

Til stede: Rose Byrkjeland, Direktoratet for byggkvalitet (DiBK)
Marte Birkeland, Direktoratet for byggkvalitet (DiBK)
Bjørge Stavik, Kartverket (KV), (leder)
Mona Høiås Sæther, Storkommunene, (Trondheim kommune)
Kristin Eriksen, Hamar kommune
Anita Sundnes, Ulstein kommune
Oddmund Arntsberg, Energi Norge (Elvia)
Espen Gudevang, Statsforvalteren (SF), (Innlandet)
Marcus Hothmann, Statsbygg
Søren Elkjær Kristensen, NVE
Even Tranmæl, Fylkeskommunene (FK), (Møre og Romsdal)
Eirik Heddeland Martens, Kristiansand kommune
Hilde Johansen Bakken, KDD
Anders Berget Owrenn, Statens vegvesen (SVV)
Jon Anders Bordal, Kartverket (KV)
Line Langkaas, Kartverket (sekretær)
Iren Andersen, Kartverket (regional representant)
Jostein Amlien, Kartverket

Referent: Line Langkaas, Kartverket

Kopi til: Marit Killingrød Bjørke, Bane NOR
Heidi Liv Tomren, KS
Per Vallner, Statsforvalteren
Alf-Ove Lindås, Telenor

Forkortelser:

ND – Norge digitalt
NAP – Norge digitalt arealplankartløsning
PBL – Plan- og bygningsloven
PTU – Plan- og temadatautvalg i fylkene, del av NDs regionalapparat
PLF – Plandataforum
DOK- Det offentlige kartgrunnlaget

Vedlegg:

- Presentasjoner og sakspapirer er tilgjengelig for Plandataforum i Teams/ND Plandataforum/mappe for aktuelt møte/Filer
For andre: kontakt KV v/ line.langkaas@kartverket.no.
- Presentasjoner og andre dokumenter finnes for de fleste punkter på agendaen og det henvises til disse i tillegg til det som står i referatet.

Mål for dagen

- Bli informert om hva som er viktigst for partene i forumet nå og fremover når det gjelder Plan
- Bli kjent med ny løsning på Geonorge for innhold- og driftsinformasjon om Plandata
- Bli informert om pågående og nye saker fra KDD og hva ND-partene i regionene er opptatt av akkurat nå
- «Stake ut kursen» for høstens møter i Plandataforum

Beslutninger angitt i grønt i teksten.
Aksjonspunkter angitt i blått i teksten

I ND er det viktig med åpenhet og innsyn for alle. Siden lysark og sakspapirer ikke legges ut på Geonorge er referatet fyldig. Oppsummering/Kortversjon er laget i tillegg for de som ønsker en kortere versjon.

Oppsummering/Kortversjon

- Viktigste for mange av forumets medlemmer nå og fremover er «full trykk på» geosynkronisering: fullstendig innhold (fra flest mulig kommuner, alle plantyper og nivåer), synkronisering blir robust, har god kontroll på hele delingskonseptet og at innholdet er til å stole på og benyttes riktig av brukere. Annet som er viktig for partene er hvordan løse utfordringer til små kommuner som ikke klarer planforvaltningen, det å forberede seg i kommunene for å ta imot digitale planbestemmelser, digitalisering av planprosessen, etablere internt system for mer effektiv saksbehandling og bruk av planer, analyser og arealregnskap, gjeldende planer som ikke er digitalisert er en utfordring, virkningen av bruk av planer, samspill av planer i planhierarkiet er en utfordring, ND må i større grad bli involvert i utviklingsarbeid innen Plan som drives av andre.
- Ny løsning for innholdsinformasjon i NAP og drift geosynkronisering lanseres i disse dager: [Geonorge under forvaltningsinformasjon](#). [Ber Plandataforums medlemmer om å teste/ta i bruk løsningen så snart som mulig og gi oss tilbakemeldinger til forbedringer. Ønskelig å få informasjon/oversikt over kommuners planer som ikke kan synkroniseres.](#)
- ND i regionene - det tilrettelegges webinar-serie i Trøndelag innen oppheving og endring av reguleringsplaner og dispensasjoner, samarbeid mellom SF og KV ang. oppfølging kommunens forvaltning av digitale planregistre er godt i gang i Vestland og andre fylker følger etter, stor utfordring i Troms og Finnmark at mange små kommuner ikke har arealplanleggere, fokus på å etablere løpende forvaltningsrutiner i alle kommuner i Innlandet.
- Politisk ledelse har fokus på store linjer, ikke Plan for tiden og det er lite penger til aktiviteter på Plan. Eksempelsamling gode planbestemmelser publiseres som del av Fellestjenester Plan. Info om drømmeplanprosjektene deles med kommuner via KDD på [planlegging.no](#). Ny fagstandard Plan 5.0 med enkelte tilhørende produktspesifikasjoner vedtas/publiseres før eller etter sommeren, resterende produktspesifikasjoner kommer ilt høsten. KDDs spørreundersøkelse 2021 om kommunens planregistre, og det at offentlige etater må bli bedre til å hjelpe kommunene med digitale planregistre, er noe av det som ligger bak det at SF har fått oppgave å følge opp kommunene i sitt tildelingsbrev.
- Aktuelle tema for høstens møter – se sak.

Velkommen

Ny representant fra Fylkeskommunene etter Frode Hansen blir Astrid Espe fra Fylkeskommunen i Rogaland. Even Tranmæl er vikar for henne i dag (GIS-rådgiver, Møre og Romsdal).

Anders Berget Owren er ny fast representant for Statens vegvesen, Roger Bakkestuen er hans vara.

Marte Birkeland, DiBK, skal ta over for Rose Byrkjeland når hun går av med pensjon i oktober. Marte blir med på møtene fremover.

Godkjenning av referat

- Referat fra møtet 25.03.2022 godkjennes på neste møte.

Runde rundt bordet – 3 min. Hva er viktig for dere nå og fremover?

DiBK – digitalisering av planprosessen/fellestjenester Plan viktig.

NVE – viktigste fortsette å holde «trykket» på geosynkronisering av plan: synkroniserte data fra flest mulig kommuner. Omrisset av planområdet ved planoppstart brukes direkte inn i systemene i NVE der det gjøres analyser på hvilke fagdata området treffer. Rapporter genereres automatisk med tilbakemelding til kommunen. Ellers er ikke NVE storbrukere av plandata.

Storkommunene/Trondheim kommune – viktigste fremover er at teknologien «geosynk» blir robust, at en har god kontroll på hele delingskonseptet, sikre at data som synkroniseres blir brukt rett av bruker.

Energi Norge/Elvia – viktig med trykk på «geosynkronisering» - for Energi Norge er det viktig at alle kommuner synkroniserer planer. For Elvia er det viktig at Oslo kommune blir med på synkronisering. Viktig at kommuneplaner blir synkronisert også planer til høring. Utfordring at kommunenes arealplaner blir mer og mer komplekse.

Hamar kommune – Forberedelser til å ta imot digitale planbestemmelser er viktig for kommunene – viktig med mer informasjon til kommunene om dette. Spesielt er det planleggerne som trenger informasjon i sine fora. Informasjonen er mer tilfredsstillende i GIS-miljøenes sine fora. Etterlyser også standard for leveranser av planer i 3D.

KDD svarer: KDD v/Hilde er med i Forum for kommunale planleggere som er et forum for planleggere under NKF, vil få informasjon om forberedelser til å ta imot digitale planbestemmelser inn i den årlige konferansen der.

Standardisering KV/KDD – Ferdigstilling av ny fagstandard for Plan med tilhørende produktspesifikasjoner har fokus.

Norge digitalt – regionalt – se egen sak

Statsbygg – Starter å bygge sitt nye system APIS der løsning for bruk av arealplandata internt i Statsbygg vil ligge. Saksbehandlere vil da kunne hente plandata automatisk inn i sine sakssystemer. Vil også kunne bruke systemet for gjenbruk – til å lage reguleringsplanforslag.

Statsforvalteren – Geosynk er viktigst, fra alle kommuner og for alle plantyper, med god dataflyt. Arbeid skjer best og er mest effektivt når data er lett tilgjengelig.

Fylkeskommunene – Geosynk er viktigst, synkdata fra alle kommuner for alle plantyper med god dataflyt. Analyser og arealregnskap er viktig for fylkeskommunen – det er en utfordring at mange kommuner fortsatt har planer som ikke er digitalisert – alt bør digitaliseres. Viktig bidrag til kommunene at KV kan kjøre SOSI- kontroll på planforslag.

Kristiansand kommune – Fokus på virkning av bruk av planer, utarbeidelsesfasen og forvaltning av plan, og hvordan samhandling med andre planer skjer. Hvordan integrere gjeldende planer i systemet vi har i dag. Samspillet på tvers i planhierarkiet trengs å forbedres. Økt samhandling trengs. Det skjer mye på Plan i regi av andre. ND deltar i noe, men det trengs at vi koordinerer oss inn i de prosjektene som går. Samhandling på tvers av offentlig og privat sektor er viktig.

KDD – se sak senere. Forum for Kommunal planlegging. KDD er med i styret som observatør, for å støtte og informere – deltar for å kunne være «tettere på generelt, og spesielt om digitale planprosesser»- 2023 konferanse på Gjøvik.

Ulstein kommune – bra at små kommuner er med i samarbeidet(er) og får en stemme. Er med i et 7-kommunesamarbeid som bidrar til å dra alle opp og frem. Alle geosynkroniserer. 2 små kommuner sliter; har fortsatt mange planer på papir, har ikke planlegger, politikere forstår ikke viktigheten av

planarbeidet. Eksempler på utfordringer en del små kommuner har. Hva kan gjøres for å hjelpe disse? Flere medlemmer kommenterer gjennom møtet viktigheten av at denne utfordringen bør ha større fokus/løses.

Statens vegvesen – tilgjengeligheten av plandata for hele landet er viktigst.

KV – geosynk/dataflyt/tilgang, robusthet, god dataflyt, forbedre innholdsinformasjon og status for geosynk Geonorge har fokus. Det ses på løsning for tilgang for leverandører til synkroniserte plandata for å utvikle tjenester for ND-parter. KV jobber aktivt mot kommunene for å få flere til å geosynkronisere plankartet og for å få flest mulig til å levere alle plantyper og plannivåer, sikre løpende forvaltning gjennom kurs, rutiner mm, få kommuner som sliter inn i samarbeid, kvalitetskontroll av kommunens plandata, få ledernivå til å forstå viktigheten av god kvalitet på plandata og løpende forvaltning av planregistrene.

Innholdsinformasjon/driftsstatus – på Geonorge v/Jon-Anders Bordal

Ny løsning for dette på Geonorge lanseres denne uken som nyhetssak. Løsningen viser:

Oppdateringsstatus for plandata i NAP tilgjengelig på Geonorge både fra de som leverer løpende automatisk ved geosynkronisering og de som leverer data periodisk ved filoverføring.

Løsningen har vært i test en stund internt og endret i tråd med innspill og vi har fortsatt noen forbedringer som vi ønsker å innføre. Men det er sikkert et potensiale for ytterligere forbedringer.

Løsningen finner dere på [Geonorge under forvaltningsinformasjon](#).

[Ber Plandataforums medlemmer å teste/ta i bruk løsningen så snart som mulig og gi oss tilbakemeldinger på ønsket forbedringer.](#)

Løsningen ble godt mottatt av møtedeltakere, og noen innspill til forbedringer kom allerede i møte:

[Ønskelig å få informasjon/oversikt over kommuners planer som ikke kan synkroniseres](#), dvs. finnes kun som rasterfiler, kun omriss, følger ikke SOSI-standard. Spesielt er dette en utfordring for gjeldende planer vedtatt etter gamle lovverk. Da får vi kommunisert at her finnes det planer som ikke kan vises/hentes fra NAP/Geonorge. Løsning kan være å vise et omriss med notasjon, eller info knyttes til planobjektet. Et planomriss kan følge standarden, mens innholdet ikke gjør det. Det er mange kommuner som synkroniserer et planomriss i dag med lenke til kommunens hjemmeside og er kanskje en tilfredsstillende løsning.

Videre er det jobbet med forbedringer av distribusjonsløype for kommuneplan og -delplaner.

Kommunefiler oppdateres nå hver dag. Fylkesvise og landsdekkende filer oppdateres hver uke.

Nytt fra regionene v/Iren Andersen

Trøndelag kjører i gang en webinar serie med følgende tema:

- Oppheving av reguleringsplaner
- Endringer av reguleringsplaner
- Dispensasjoner i praksis

Oppfordres til gjenbruk av opplegget i flere fylker

Vestland – er godt i gang med samhandling mellom Statsforvalteren (SF) og KV om oppfølging av kommunene når det gjelder løpende forvaltning av kommunenes arealplaner (ref. sak sist møte). Oslo/Viken og Møre og Romsdal er også i gang med å få til samarbeid om dette mellom SF og KV. Ble kommentert i møtet at det er viktig å nå ledernivå i kommunene og mer samhandling om tema hos Statsforvalteren. Opplegget i Vestland bør spres til andre regioner

Troms og Finnmark – en stor utfordring i mange av de små kommunene er at de ikke har arealplanlegger, kun samfunnsplanlegger.

Innlandet – har som mål å få etablert rutinebeskrivelser for løpende forvaltning i alle kommuner.

Nytt fra KDD v/Hilde Johansen Bakken

Skjer ikke så mye. Det er lite penger og politisk nivå har fokus på de store linjene, ikke digitalisering av Plan.

Drømmeplan

Vellykkede piloter kjørt i kommunene Fredrikstad, Hemsedal/Ål og Åfjord.

Det ble påpekt av forumet at det var viktig at informasjon kom ut til kommunene slik at de kan dra nytte av det som er utviklet. KDD vil tilrettelegge info om prosjektet på KDDs sider: planlegging.no.

Reguleringsplan bestemmelser

Nasjonal mal har ikke fungert optimalt. Det er gjort brukertester mot kommunale og private planleggere. Det er nå laget en eksempelsamling med gode planbestemmelser som vil bli lagt inn i DiBKs system – dette skal så testes.

Fagstandard Plan 5.0 med tilhørende produktspesifikasjoner

Nærmer seg sluttspurt: Fagstandarden og produktspesifikasjoner for «planområdet for planer igangsatt» og «reguleringsplanforslag» vil godkjennes etter sommeren og blir da tilgjengeliggjort. Øvrige produktspesifikasjoner blir ferdigstilt ila høsten.

Planlegging.no

Oppfordres til å følge med her – benyttes aktivt av KDD til løpende å legge ut nyheter. Det kommer nå nyhetsartikler om bl.a. Drømmeplan og KSs pilotprosjekter ang. Plan.

Tildelingsbrev Statsforvalteren ang. oppfølging av planregistre- bakgrunn

Andre i KDD som har ansvaret for dette, men KDDs undersøkelse mot kommunene i 2021 ang. planregistre og undersøkelser som viser at offentlige etater bør bli bedre til å hjelpe kommunene er viktig som grunnlag for innholdet i tildelingsbrevet når det gjelder planregistre. (se også sak i forrige møte). KDD skal presisere dette litt mer i neste møte

Tema for høstens møter i forhold til veien videre

- Bruk og behov i Statens vegvesen når det gjelder Plandata
- Arealstatistikk, arealregnskap, kalkulatorer (klima etc.)
- Status/oppsummering arbeid i forbindelse med tildelingsbrev Statsforvalter, oppfølging av løpende forvaltning kommunens planregister
- Mer om bakgrunnen for tildelingsbrev Statsforvalter ang. oppfølging av planregister i kommunene?
- Digitalisering av gjeldende/dagens planbestemmelser – kan det gjøres noe, lovlig – be KDD svare ut.
- Trondheim har hatt prosjekt for å teste ut i praksis om det som er utviklet nå vedrørende digitale planbestemmelser kan fungere i praksis - rapport
- Trondheim kommunes prosjekt DigiPlan – gitt ut rapport fra tester – presentasjon

Neste møte: 8. september i KVOslos lokaler.